ŠTUDIJSKA BIBLIOTEKA

LJUBLJANA

Št. 45 Poštnina poračunjena (C. C. con la posta) V Trstu, v sredo 22. februarja, 1928. - Leto VI. Posamezna številka 30 cent. Letnik LIII

EDINOST

List izhaja vsak dan razen ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L 8.—, za 3 mesece L [illegible] 23.—, celo leto L 75.—, v inozemstvo mesečno L 6.50 več. [illegible] vrstice 30 st. — Oglasnina za 1 mm prostora v širokosti [illegible] trgovske in obrtne oglase L 1.—, za osmrtnice, zahv[illegible] vabila L 1.50, oglase denarnih zavodov L 2.—, [illegible] na prvi strani L 2.—

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20, Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne «Edinost». Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327 Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Novi volilni red

V včerajšnji številki «Edinosti» smo objavili v skrajšanem obsegu določbe novega volilnega reda, ki je bil sprejet na seji ministrskega sveta dne 20. t. m. Danes podajemo dobeseden prevod te važne listine, s katero se v korenu spremeni volitev poslancev v nacionalno predstavništvo ali parlament v skladu z drugimi zasežnimi reformami, ki so dalekosežno preobrazile vse življenje države.

***

Čl. 1. Število poslancev za vso kraljevino znaša 400. Vsa kraljevina tvori en sam nacionalni volilni zbor (okraj).

Čl. 2. Poslanci se volijo: 1) s predlogi ustanov, ki so označene v čl. 3. in 4.; 2) z naznačbo nacionalnega velikega fašistovskega sveta; 3) z odobritvijo volilcev.

Čl. 3. Pravica predlagati kandidate pripada predvsem nacionalnim konfederacijam sindikatov, ki so bile v smislu čl. 41. kr. ukaza od 1. julija 1926. postavno priznane. Imenovane organizacije predlagajo dvakrat toliko kandidatov, nego znaša število poslancev. Razdelitev tega števila med razne konfederacije se vrši, kot je določeno v tabeli A, ki je priložena k pričujočemu zakonu. Kandidate predlaga za vsako konfederacijo njen občni ali nacionalni svet, ki se pravilno izvoli in skliče po predpisih pravil. Zborovanja, ki so sklicana radi sklepanja o predložitvi kandidatov, se vršijo v Rimu. Za predložene se smatrajo one osebe, ki dobijo pri glasovanju največ glasov. Kr. notar sestavi zapisnik o zborovanju in glasovanju.

Čl. 4. Razen tega lahko predlagajo kandidate postavno priznana moralna bitja in društva, ki le dejanski obstojajo, če imajo nacionalno važnost in če imajo kulturne, vzgojne in dobrodelne namene. Pravica do predlaganja kandidatov se priozna takim organizacijam s kr. ukazom na predlog komisije, ki je ustanovljena iz petih senatorjev in petih poslancev, katere imenujeta prizadeti zbornici. Odlok o priznanju se lahko vsaka tri leta revidira. Imenovane organizacije lahko predložijo število kandidatov, ki znaša eno četrtino poslancev. Razdelitev kandidatov med posamezne organizacije se določi v ukazu o priznanju.

Čl. 5. Rok, v katerem morajo v čl. 3. in 4. označene organizacije predložiti kandidate, se določi v ukazu, s katerim se razpišejo volitve. Ta rok ne sme biti krajši od dvajset in ne daljši od štirideset dni. Ko dobi tajništvo velikega sveta predloge, napravi en sam seznam kandidatov po abecednem redu ter označi pri vsakem organizacijo, ki ga je predlagala. Predlogi, ki ne pridejo v roku, katerega določa ukaz o razpisu volitev, se ne upoštevajo. Veliki svet sestavi listo naznačenih (designiranih) poslancev na ta način, da jih svobodno izbere iz seznama kandidatov ali tudi izven seznama, ko je to potrebno, da se vključijo v listo osebe, ki imajo sloves v znanosti, književnosti, umetnosti in politiki in ki niso bile vključene v seznam kandidatov. O sklepih velikega sveta sestavi zapisnik njegov lastni tajnik. Lista naznačenih poslancev, opremljena z znakom liktorskega svežnja, na način kot je predpisano za državni grb, se objavi brezplačno v «Gazzetta Ufficiale» ter pribije potom notranjega ministrstva v vseh občinah kraljevine.

Čl. 6. Glasovanje za odobritev liste naznačenih poslancev se vrši na tretjo nedeljo po objavi liste v Uradnem listu kraljevine. Glasuje se z glasovnicami, ki so opremljene z znakom liktorskega svežnja ter z besedami: «Odobrujete li listo od nacionalnega velike fašistovskega sveta naznačenih poslancev?» Glas se izrazi pod temi besedami z «da» ali «ne».

Čl. 7. Prizivno sodišče v Rimu, obstoječe iz prvega predsednika in štirih sekcijskih predsednikov, posluje kot nacionalni volilni urad. V slučaju odsotnosti ali zadržka nadomestujejo prvega predsednika in sekcijske predsednike sodniki, ki so v smislu zakona o uredbi sodišč njihovi namestniki. Prizivnemu sodišču v Rimu se pošljejo potom pretorjev zapisniki posameznih sekcij, v katerih se je glasovalo. Prizivno sodišče sešteje povoljne in nasprotne glasove, ki jih je dobila lista naznačenih poslancev. Ako je en glas nad polovico vseh veljavno danih glasov za listo, izjavi prizivno sodišče, da je lista odobrena, ter proglasi vse na njej označene poslance za izvoljene. Ako je en glas nad polovico vseh veljavno danih glasov proti listi, izjavi sodišče, da ni odobrena. Enako število glasov za in proti velja za odobritev.

Čl. 8. Če lista naznačenih poslancev ni odobrena, odredi prizivno sodišče v Rimu s svojim odlokom ponovitev volitev s tekmujočimi listami ter določi dan glasovanja, in sicer najmanj trideset in največ petinštirideset dni po dnevu odloka. Odlok se takoj objavi v «Gazzetta Ufficiale» ter pribije potom notranjega ministrstva po vseh občinah kraljevine. Za ponovne volitve lahko predlagajo kandidatske liste vsa društva in organizacije, ki štejejo 5000 članov, kateri so v volilske sezname pravilno vpisani volilci. Kandidatske liste ne smejo vsebovati več kandidatov, nego znašajo tri četrtine vseh poslancev, ki se imajo izvoliti. Vsaka lista mora biti pospremljena z volilnim znakom.

Čl. 9. Za novo glasovanje se uporabljajo določbe prvega odstavka čl. 7. o nacionalnem osrednjem uradu. Kandidatske liste z akti glede sprejema kandidature in veljavnimi listami, ki naj dokažejo njeno pravilnost, se morajo predložiti pisarni prizivnega sodišča v Rimu, ki uraduje kot nacionalni osrednji urad, petnajst dni pred dnevom, ki je določen za volitve. Sodišče overi pravilnost list ter jih pripusti h glasovanju. Po končanem glasovanju se pošljejo zapisniki posameznih volilnih sekcij kraljevine potom pretorjev prizivnemu sodišču v Rim. Prizivno sodišče sešteje glasove, ki jih je dobila vsaka lista, ter proglasi izid glasovanja. Za izvoljene se proglasijo vsi kandidati one liste, ki je dobila največ glasov. Mesta, ki so pridržana za manjšino, se razdelijo med druge liste v razmerju s številom glasov, ki jih je vsaka dobila. V ta namen se deli vsota glasov, ki so jih dobile vse liste, katere tekmujejo pri razdelitvi za manjšino pridržanih mest, s celotnim številom teh mest. Številka, ki se dobi, je manjšinski količnik. Nato se deli svota glasov, ki so jih dobile posamezne liste, s tem količnikom in rezultat predstavlja število mest, ki naj se odmeri posameznim listam. Na vsaki listi se proglasijo za izvoljene prvi med vpisanimi do tja, do koder segajo mesta, ki so se listi odmerila.

Čl. 10. Volilno pravico pri glasovanjih, ki jih predvidevata čl. 6. in 9., imajo italijanski državljani, ki so starejši od 21 let in oni, ki so mlajši od 21 let, a starejši od 18 let, poročeni in z otroci, in če izpolnjujejo oboji enega izmed sledečih pogojev:

a) če plačujejo sindikalen prispevek v smislu zakona od 3. aprila 1926 ali če so upravitelji ali člani družbe ali drugega bitja, katero plačuje sindikalni prispevek v smislu istega zakona; pri komanditnih delniških in anonimnih družbah podeljujejo volilno pravico le poimenske delnice, ki so označene vsaj že eno leto časa;

b) če plačujejo vsaj 100 lir na leto direktnega davka državi, pokrajinam ali občinam ali če so vsaj eno leto lastniki ali užitniki poimenskih vrednotnic državnega javnega dolga ali poimenskih vrednotnic pokrajinskih in občinskih dolgov z rento v znesku 500 lir;

c) če prejemajo plačo, mezdo ali pokojnino ali druge stalne prejemke na račun proračuna države, pokrajin, občin ali kake druge ustanove, ki je po zakonu podvržena varuštvu s strani države, pokrajin ali občin;

č) če so člani stanu katoliških posvetnih duhovnikov ali svečeniki kake druge vere, ki je od države priznana.

Čl. 11. Vse določbe o parlamentarni inkompatibilnosti so odpravljene. Odpravljene so tudi vse določbe, ki so v nasprotju s pričujočim zakonom ali z njim nezdružljive. Kr. vlada se pooblašča, da v skladu z mnenjem komisije, sestavljene iz devetih senatorjev in devetih poslancev, ki jih imenujeta obe zbornici, spremeni zakon o političnih volitvah, da se spravi v sklad z določbami pričujočega zakona, da dalje izda določbe, ki so potrebne za izvedbo pričujočega zakona ter da objavi novo besedilo zakona o političnih volitvah.

Tabela A:

Število kandidatov, ki jih ima predložiti vsaka izmed postavno priznanih nacionalnih konfederacij sindikatov na vsakih 100 kandidatov: nacionalna konfederacija poljedelcev 12, nacionalna konfederacija poljedelskih uradnikov in delavcev 12, nacionalna konfederacija industrijcev 10, nacionalna konfederacija industrijskih uradnikov in delavcev 10, nacionalna konfederacija trgovcev 6, nacionalna konfederacija trgovinskih uradnikov in delavcev 6, nacionalna konfederacija podjetnikov v pomorskem in zračnem prometu 5, nacionalna konfederacija uradnikov in delavcev v pomorskem in zračnem prometu 5; nacionalna konfederacija podjetnikov v prevozu po suhem in v notranji plovbi 4, nacionalna konfederacija uradnikov in delavcev v prevozu po suhem in v notranji plovbi 4; nacionalna bančna konfederacija 3, nacionalna konfederacija bančnih uradnikov 3; nacionalna konfederacija profesionistov in umetnikov 20.

Dnevni red

prve seje poslanske zbornice

RIM, 21. Danes dopoldne je bil izvešen v palači Montecitorio dnevni red prve seje poslanske zbornice, ki se bo vršila v pondeljek 27. t. m. Na dnevnem redu se nahaja poleg interpelacij mnogo predlogov glede spremenitve raznih ukazov in naredb v zakone. Kakor smo že večkrat poročali, bo predstoječe zasedanje poslanske zbornice posvečeno predvsem razpravam o državnem proračunu za poslovno leto 1928-29. Poleg tega se bo bavila poslanska zbornica na tem svojem zasedanju tudi z zakonskim osnutkom glede reforme nacionalnega zastopništva, kar pa se bo zgodilo šele po velikonočnih počitnicah in sicer v mesecu maju. Ker namerava vlada izdajati ukaze in odredbe v bodoče le v najnujnejših slučajih, bo zbornica na predstoječem zasedanju odobrila tudi celo vrsto vladnih odredb, ki so bile do sedaj izdane. V to svrho je odredil predsednik zbornice Casertano, da se skliče parlamentarna komisija, kateri je bilo potom nedavne reforme poslovnika poslanske zbornice naloženo proučevanje ukazov in naredb, ki so bili predloženi v svrho vzakonitve.

Zavarovanje proti jetiki

Ustoličenje posebnega odbora

RIM, 21. Včeraj je bil v navzočnosti ministra za nacionalno gospodarstvo Belluzza ustoličen poseben odbor za zavarovanje proti jetiki. Ob tej priliki je imel on. Belluzzo kratek nagovor, v katerem je povdarjal veliki pomen zakona, ki uresničuje stremljenja mnogih pokoljenj na zdravstvenem polju in ki še najbolj odgovarja fašistovski revoluciji, ki stremi za obnovo največjih človeških vrednot države. Naposled je želel minister odboru mnogo uspehov pri njegovem delu. Ministru se je zahvalil za njegove besede načelnik odbora senator Indri.

Proučevanje gibanja prebivalstva

RIM, 21. Načelnik vlade je že prejel mnogo prispevkov za vzdrževanje državnega odbora za proučevanje gibanja prebivalstva. Ustanovitev tega odbora je v tesni zvezi s svetovnim kongresom glede gibanja prebivalstva, ki se je nedavno vršil v Ženevi in na katerem je bilo na predlog italijanskega delegata prof. Ginnija določeno, da se bo mednarodno udruženje za proučevanje gibanja prebivalstva opiralo na odbore v posameznih državah.

Novinarski seznami

Izjave on. Amicuccija

RIM, 21. Generalni tajnik sindikata fašistovskih novinarjev on. Amicucci je dovolil uredniku rimskega lista «Giornale d'Italia» daljši interview o pomenu in dalekosežnosti ukaza, ki je bil sprejet na včerajšnji seji ministrskega sveta in ki se nanaša na novinarske sezname.

K prošnji za vpis v novinarski seznam, je rekel med drugim poslanec Amiccuci, bo treba priložiti sledeče listine: 1) domovnico; 2) potrdilo o uživanju državljanskih pravic; 3) kazenski list, ki je bil izdan kvečjemu 3 mesece pred vložitvijo prošnje; 4) uradno listino, ki priča o dobrem moralnem in političnem zadržanju prosilca; 5) potrdilo ravnatelja časopisa ali perijodične publikacije, v katerem bodo morale biti navedene funkcije, katere vrši prosilec pri listu odnosno publikaciji. Za sprejem v seznam praktikantov mora biti prosilec star najmanj 18 let, za sprejem v seznam poklicnih novinarjev pa najmanj 21 let. Poleg tega bo moral prosilec priložiti k prošnji tudi zrelostno izpričevalo srednješolskega zavoda, v izrednih slučajih pa bo moral dokazati, da je naobražen, kot če bi bil dovršil srednjo šolo. Ravnatelji in odgovorni urediki listov bodo smeli biti imenovani samo izmed onih novinarjev, ki so vpisani v novinarski seznam.

Delovna pogodba za črkostavce se pripravlja

RIM, 21. Danes popoldne se je vršil v prostorih ministrstva za korporacije napovedani sestanek zastopnikov nacionalnega udruženja fašistovskih sindikatov za proučevanje načrta o delovni pogodbi črkostavcev in drugih tiskarniških uslužbencev. Današnja razprava se je omejila samo na vprašanja splošne narave in se bo nadaljevala ob udeležbi zastopnikov obeh kategorij v pondeljek 27. t. m.

Novi ukazi

RIM, 21. Današnja «Gazzetta Ufficiale» prinaša med drugim kr. ukaz z dne 29. januarja 1928, s katerim se združujeta občini Dolenje in Kožbana v eno samo občino pod imenom Dolegna del Collio (Dolenje), in kr. ukaz-zakon z dne 5. februarja 1928, ki nareja ustanovitev fašistovske fakultete za politične vede na kr. vseučilišču v Perugiji.

Vzorčni sejem v Tripolisu

svečano otvorjen

TRIPOLIS, 20. Danes se je na svečan način otvoril v prisotnosti vojvodinje delle Puglie — princezinje Ane francoske — drugi vzorčni velesejem. Otvoritveni govor je imel guverner Tripolisa De Bono, kateri se je spomnil pred vsem onih čet, ki se borijo proti upornikom v južnem delu Tripolisa. Naglašal je nato zasluge, ki si jih je stekla za kolonijo fašistovska vlada, katera skrbi za njen gospodarski razvoj. O tem pričajo tudi vzorčni velesejmi v Tripolisu, katerih namen je tudi, pri vabiti na lice mesta ljudi iz kraljevine, da se nauče spoznavati kolonijo. Guverner De Bono je v nadaljnjem delu svojega govora našteval dela, ki so bila izvršena v poslednjem času v koloniji, podal je pregledno sliko splošnega razvoja Tripolisa.

Za njim je govoril kot zastopnik vlade on. Bisi. Nato se je izvršila uradna ceremonija otvoritve. Oblastva in povabljenci so si z zanimanjem ogledali semenj. Pozdravne brzojavke so bile odposlane načelniku vlade, on. Federzoniju in še nekaterim drugim ministrom.

Iz Etne se ne kadi več

CATANIA, 21. Ravnatelj vulkanološkega zavoda na Etni prof. Conte sporoča, da se je žrelo na ogujeniku zaprlo in se steber dima že od 2. februarja dalje ne dviga več nad Etno.

Seznam duhovnikov, ki so podvrženi vojaški službi

RIM, 21. Po nalogu vojnega ministrstva je razposlal vojaški ordinarij za Italijo mons. Camillo Panizzardi vsem italijanskim škofijam okrožnico, v kateri jih poziva, naj napravijo seznam vseh onih duhovnikov, ki so v slučaju vpoklica še podvrženi vojaški službi, ker še niso dopolnili 39. leta starosti.

Rimsko kr. operno gledališče

RIM, 21. Določeno je bilo da bo kr. operno gledališče otvorjeno 25. t. m. Kot prva predstava se bo vprizorila Boitova opera «Nero».

Miličnik umorjen

CATANZARO, 21. Predsinočnjim je v neki gostilni v vasi Amaroni izbruhnil med gosti prepir. Neki občinski stražnik in miličnik Muzzi sta skočila med prepirajoče se može, da bi jih pomirila. Tedaj je nenadoma počilo iz samokresa in Muzzi se je mrtev zgrudil na tla. Strel je izprožil delavec Veraldi, ki je takoj nato s svojimi prijatelji pobegnil v svoje stanovanje in začel tam streljati na množico, ki se je bila zbrala pred hišo in je ubijalcu grozila. Prišli so orožniki in policijski agenti, ki so Veraldija aretirali.

Požar na ladji

GENOVA, 21. Preteklo noč ob 2. uri je iz še ne pojasnjenih vzrokov izbruhnil požar na veliki ladji «Aureola», ki služi za prevažanje petroleja in ki je zasidrana v tukajšnjem pristanišču. Požar se je z veliko naglico širil in nevarnost je bila že velika, ko so prihiteli ognjegasci, katerim se je po treh urah napornega dela posrečilo pogasiti ogenj. Škoda še ni natančno ugotovljena, vsekakor pa je zelo velika.

Nesreča na morju

VIAREGGIO, 21. Semkaj je prispela vest, da se je potopila jadrenica «Simonetta», last nekega tukajšnjega brodolastnika. V grških vodah blizu obale jo je presenetil hud vihar, kateremu ni mogla dolgo kljubovati.

Tudi Marikoviću ne bo uspelo

sestaviti koncentracijske vlade?

BEOGRAD, 21. Po dosedanjih neuspehih, da se sestavi koncentracijska vlada, je politična javnost sinočnji koncentracijski mandat dr. Marinkovića sprejela na znanje z velikim pesimizmom. Dr. Marinković je takoj danes zjutraj pričel izvajati svojo misijo. Povabil je k sebi načelnike parlamentarnih skupin in so se oglasili pri njem zaporedoma Vukičević, Radić in Pribićević, dr. Spaho in Davidović. Prvi mu je dejal, da bo ž njim glede sprejema ponudbe še govoril, ostali, razen Davidovića, njegovega šefa, pa so njegovo ponudbo za sodelovanje pri koncentracijski vladi načeloma sprejeli. Vukičević je ob 11. uri otvoril sejo radikalskega kluba, na kateri je govoril o političnem položaju in dr. Marinkovićevi ponudbi. Vsi govorniki so zavzemali že znano stališče radikalskega kluba, da radikali ne morejo sodelovati s koncentracijsko vlado, če vodstvo te koncentracije ni v njihovih rokah. Vukičević je sejo prekinil in sklical prihodnjo za 18. uro.

Ko pa je napočila 18. ura, je prišel Vukičević, ki se je med tem časom mudil znova pri dr. Marinkoviću in bil tudi na dvoru, sicer res v radikalski klub, a je na splošno presenečenje poslancev izjavil, da je seja odgodena do jutri dopoldne, češ da lahko nastopijo v situaciji novi momenti, ki bodo položaj temeljiti spremenili. Vukičević je takoj nato odšel v vladno predsedništvo, kjer se je mudil pri dr. Korošcu in dr. Spahu v daljšem razgovoru. Pozneje se jim je pridružil tudi bivši demokratski minister dr. Miović.

Kmalu za tem je postalo jasno, kaj misli Vukičević pod besedama «novi momenti». Ob 17. se je namreč sestal poslanski klub kmetsko-demokratske koalicije, da zavzame svoje stališče glede ponudbe dr. Marinkovića za sodelovanje z njegovo vlado. Proti vsemu pričakovanju je poslanski klub KDK ponudbo dr. Marinkovića po vsestranski razpravi soglasno odklonil in utemeljiv svoj sklep v posebnem pismu, ki ga je nato ob 19.30 izročil Pavle Radić dr. Marinkoviću.

Vest o odklonitvi KDK se je bliskovito razširila v vseh političnih krogih in je vzbudila največjo senzacijo. Ker so sedaj vsi poskusi za koncentracijo propadli je verjetno, da bo spet obnovljena stara koalicijska vlada.

Stresemann in Titulescu

sta se sestala na francoskih tleh

MENTONE, 21. Danes popoldne sta se sestala romunski zunanji minister Titulescu in nemški zunanji minister Stresemann. Njun razgovor je trajal skoro eno uro in je bil zelo prisrčen.

Ta razgovor spada pač v vrsto razgovorov, ki jih je imel romunski zunanji minister z ministrskim predsednikom on. Mussolinijem in francoskim zunanjim ministrom Briandom, obenem pa znači pričetek razgovorov ki se bodo pričeli med zastopniki nemške in romunske vlade, na podlagi katerih naj bi se utrdili prijateljski odnošaji, ki vežejo obe državi. Doslej so namreč kalila to prijateljstvo mnogo pereča vprašanja, ki so jih ustvarile pogodbe med obema državama in ki jih treba za obe stranki ugodno urediti.

Na svojem današnjem sestanku sta govorila ministra o vprašanju emisije leja, ki jo je izvršila Nemčija v času okupacije Romunije tekom vojne, o predčasnem izvajanju bukareštanske pogodbe in o nemški zahtevi, naj se posesti nemških državljanov v Romuniji ne zarubijo.

Jutri se bo minister Titulescu s svojo soprogo podal k Stresemannu na intimen obed. V sredo pa bo končno odpotoval v San Remo, kjer se bo docela odpočil.

Otvoritvena seja novega zasedanja

varnostne komisije Družbe narodov

ŽENEVA, 20. Pod vodstvom dr. Beneša se je pričelo danes zasedanje varnostne komisije Družbe narodov. Zastopanih je bilo na današnji seji 22 držav, med njimi tudi Zedinjene države. Takoj je treba reči, da predstavlja ta komisija skoro da obenem tudi pripravljalno komisijo za razorožitveno konferenco. Zato nahajamo na njenih sejah tudi zastopnike držav ki niso včlanjene v Družbi narodov, kot Združene države in Rusija, ki jo na tem zasedanju zastopa Boris Stein, ki pa nastopa le kot opazovalec.

Otvoritveni govor je imel minister dr. Beneš. Naglasil je, da mora komisija dovršiti delo, ki ji ga je naložila Družba narodov. Zatem je poročal o poslanici Finske glede arbitraže o grškem memorandumu glede varnostnega vprašanja in drugih poslanicah. Končno je obrazložil še svoje predloge glede vprašanj, ki so bila poverjena komisiji v proučitev in rešitev.

Po njegovem govoru se je takoj pričela splošna debata. Kot prvi govornik je nastopil lord Cushendun, ki je izjavil v imenu angleške vlade, da se strinja s poročili, ki so jih sestavili posamezni poročevalci. Kot najbolj prikladna podlaga za nove pogodbe se mu zdi locarnski dogovor.

Na popoldanski seji je imel dolg govor nemški delegat dr. Simons. Na novo je obrazložil nemško stališče, da se bo namreč dosegla popolna varnost držav le tedaj, ko bodo rešena vsa vprašanja in nesporazumljenja, ki otežujejo utrditev prijateljskih odnošajev med posameznimi državami. Dr. Simons je glede razorožitve dejal, da pomeni ta že sama na sebi varnost in da se ta zadeva za enkrat lahko še odgodi, da se zaključijo dela glede vprašanja varnosti in da se najprej v tem pogledu pokažejo pravi uspehi.

Naročatje in širite „EDINOST“

DNEVNE VESTI

Seznam poklicnih novinarjev

Na svoji zadnji seji je sprejel ministrski svet tudi načrt zakona o uvedbi uradnega seznama poklicnih novinarjev. Z zakonom od 31. decembra 1925. je bilo sicer določeno, da se ustanovi posebna novinarska zbornica, toda pozneje je prišel zakon o sindikatih, ki odpravlja stanovske zbornice, in z drugim kr. ukazom se je poverila skrb za sezname poklicnih novinarjev novinarskim sindikatom.

Nova zakonska odredba, ki je bila odobrena na zadnji seji ministrskega sveta, vsebuje le določbe, kako naj se sestavljajo seznami poklicnih novinarjev. Prvi člen določa zopet, da smejo izvrševati poklic novinarja le oni novinarji, ki so vpisani v uradni seznam poklicnih novinarjev. Nadaljni členi poverjajo sestavo seznama sindikatom in istotako skrb za disciplino vpisanih. Pri vsakem regionalnem novinarskem sindikatu bo obstojal uradni seznam novinarjev, ki imajo svoje bivališče v področju dotičnega sindikata. Za držanje seznama in discipline vpisanih bo skrbel poseben odbor, ki bo sestavljen iz oseb, katere predloži sindikat in imenuje pravosodni minister. Seznam bo obsegal tri kategorije in sicer poklicne novinarje, pripravnike in publiciste.

Odgovorno uredništvo bo moralo biti pri dnevnikih v rokah direktorja ali kakega urednika poklicnega novinarja. Pri publikacijah tehnične narave pa bo lahko odgovorni urednik tudi tak novinar, ki se ne bavi izključno z novinarstvom. Da se to omogoči, se priključi trem že gori navedenim kategorijam v seznamu novinarjev še četrta, v katero bodo vpisane one osebe, ki se sicer udejstvujejo pri objavljanju revij tehnične narave.

Nadalje vsebuje novi odlok določbe o vpisu novinarjev v seznam in brisanjr iz njega ter o disciplini vpisanih.

Davčne olajšave za družine z mnogimi otroci

Plodovitost ljudstva je brez dvoma velike važnosti za življenje in procvit narodov. Nazadovanje števila rojstev pri kakem narodu je znak hiranja in propadanja in tak narod mora sčasoma podleči zdravim narodom z veliko življenjsko silo. To dejstvo je že davno obrnilo nase pozornost vlade, dasi je položaj Italije v tem pogledu razmeroma precej povoljen. Izjemo tvorijo le nekatera industrijska središča, kjer se je število rojstev začelo krčiti. Ta abnormalen socijalni pojav, čeprav še jako omejen, zasluži vso pozornost. Da mu odpomore, je vlada začela takozvano politiko «naraščanja rojstev». Tako n. pr. je ustanovila zavod za materinstvo in za deco, vpeljala samski davek, začela pobijati malthusianske teorije i. t. d. Tem ukrepom sledi sedaj zakonski načrt, glasom katerega bodo družine z mnogimi otroci deležne znatnih davčnih olajšav. Evo glavne: Oprostitev od plačevanja dodatnega dohodninskega davka, družinske pristojbine občinskega davka na stanovanjsko vrednost, davka na živino in koze, vseh šolskih pristojbin in sindikalnih prispevkov. Razen tega se bodo sorazmerno z vrednostjo premoženja znižali naslednji davki: davek na premičninsko vrednost, občinska obrtna pristojbina, občinski in deželni navadni dodatni davki na zemljišča in poslopja in končno davek na poljedelske dohodke.

Navedenih davčnih olajšav bodo deležni nameščenci bodisi v državni, občinski ali vsaki drugi javni službi, ki morajo vzdrževati najmanj sedem otrok, ki so italijanski državljani. Dalje vsi drugi družinski glavarji, ki morajo vzdrževati najmanj 10 otrok, oziroma ki so imeli najmanj 12 otrok, od katerih je najmanj 6 še živih. K otrokom, ki jih mora vzdrževati družinski glavar, se prištevajo tudi odrasli sinovi, ki so nesposobni za delo in se ne morejo sami vzdrževati, dalje neomožene hčere in posinovljeni otroci. Novi zakon bo stopil v veljavo s 1. julija 1928.

IZJAVA

Prejeli smo od Slavka Bevka iz Cerknega sledeče pojasnilo s prošnjo za objavo:

«Radi nekaterih govoric in napadov od strani domačinov in tujcev še enkrat zagotavljam, da nisem v nikaki zvezi z zadnjim dopisom iz Cerknega v «Edinosti» pod naslovom «Gasilci in ples». Obenem prosim, da slavno uredništvo potrdi to mojo izjavo. Glede takih in takih, te zadeve tikajočih se obdolževanj prosim obdolževatelje za dokaze!

Slavko Bevk, Cerkno.

Pr. uredništva: Rade volje potrjujemo, da g. Slavko Bevk iz Cerknega ni pisec omenjenega dopisa ter ni tudi z njim v nikaki zvezi.

POPRAVEK.

V nedeljski številki «Edinosti» smo objavili dopis iz Ilirske Bistrice, v katerem je omenil dopisnik med drugim tudi govorico, češ da bo prevzela reška «Cassa di Risparmio» Posojilnico za il.-bistriški okraj in «Ljudsko hranilnico in posojilnico» v Trnovem.

Kot smo naknadno doznali, so te govorice popolnoma brez vsake podlage.

Rojstva, smrti in poroke v Trstu

dne 19. februarja 1928.
Rojeni: 9;
mrtvi: 5;
poroke: 39.
Dne 20. februarja 1928.
Rojeni: 14 (med njimi 1 mrtev);
mrtvi: 15;
poroke: 7.

Iz tržaškega življenja

Razne nezgode.

— Smolo je imel 60-letni Angel Mindotti, stanujoč v ulici Media 17. Mož je zaposlen v neki mizarski delavnici v ulici Udine. Radi razstresenosti — morda je razmišljal, kako se bo v družbi svojih prijateljev poslavljal zvečer od pusta — se je včeraj pri delu tako ranil v palec leve roke, da je moral skati pomoči na rešilni postaji.

— Adelina Bortoli, 16-letna deklica, stanujoča v ul. Romagna 24, se je morala zateči k zdravniku rešilne postaje, ker jo je na ulici neki pes ugriznil v nogo.

— Prav takšna nezgoda je doletela tudi 40-letno Angelo Žerjal, ki stanuje vul. Crosada štev. 12. Tudi njo je neki pes ugriznil, in sicer desno roko.

— Ognjegasec Karel Cernovitz, 47 let star, stanujoč pri Sv. Alojziju (Kjadin) v hiši štev. 499, je stal predsinočnjim na straži v pritličju mestne hiše. Nenadoma se mu je zazdelo, da prihaja iz bližnje dvorane sumljiv ropot. Šel je, da bi pogledal, kaj se godi. A ker je bila tema in je imel smolo, se je spodtaknil pri nekih vratih in je tako nesrečno padel, da se je močno pobil v ledjih in si pretrgal nekaj mišičnih vlaken. Včeraj zjutraj se je moral zateči v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v IV. kirurgični oddelek. Okreval bo v dveh do treh tednih.

Dve hudi nesreči pri delu

Pri delu v palači denarnega zavoda «Banca Commerciale Italiana» na trgu Ponterosso se je včeraj zjutraj nevarno ponesrečil 24-letni podajač Josip Ravnik, stanujoč pri Sv. Ani št. 640; padel je z zidarskega odra, visokega kakih 6 metrov, tako nesrečno, da si je prebil lobanjo, in najbrž zadobil tudi notranje poškodbe. Siromak je dobil prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, nato je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurgični oddelek. Njegovo stanje je zelo nevarno.

— Na pomolu št. 6 v prosti luki Duca D'Aosta je včeraj zjutraj skupina delavcev pripravljala ogromne prizme iz cementa, ki so jih rabili pri popravljanju pomola. Med njimi je bil tudi 44-letni podajač Sincero Rabaglio, ki je delal na šibkem mostiču, postavljenem nad prizmami. Med delom se je mostič nenadoma zlomil in Rabaglio je padel z višine kakih treh metrov ter obležal težko poškodovan; zlomil si je desno nogo v gležnju in levo v gležnju in pod kolenom. Siromak je bil prepeljan z neko kočijo v mestno bolnišnico, kjer bo moral najmanj mesec dni čuvati posteljo.

Nogo mu je zlomilo.

V ladjedelnici S. Marco je 23-letnemu delavcu Dominiku Valente, stanujočemu v ulici Molino a vento št. 29, včeraj popoldne padla na levo nogo težka jeklena vrv, ki jo je prenašal skupno z drugimi delavci. Zadela ga je tako hudo, da mu je poškodovala kosti v stopalu. Po prvi pomoči, ki mu jo je podal zdravnik rešilne postaje, je bil ponesrečenec prepeljan v mestno bolnišnico. Ozdravil bo v 2-3 tednih.

Pazite na otroke!

V hipni odsotnosti matere se je dve in polletna Norma Bassi, stanujoča v ulici Pozzo št. 2, včeraj popoldne približala k ognjišču ter začela drezati v ogenj. Kakor se pač rado zgodi ob takih prilikah, se ji je pri tej zabavi nenadoma vžgala obleka, tako da je revica, čeprav je na njeno vpitje takoj prihitela mati ter jo rešila plamenov, zadobila hude opekline po obrazu, levi roki in levem stegnu. Mati je prenesla ubožico v mestno bolnišnico, kjer se bo morala zdraviti — če ne bo hujšega — najmanj kakih 15 dni.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Naznaniti je treba ženske in otroke.

Kot smo že svoječasno pisali, morajo vsi industrijalci, ki imajo v službi ženske in otroke — te prijaviti do konca tega meseca na prefekturo. Potrebne tiskovine za takšne prijave se dobijo na občinskih uradih.

Naveličal se je dela in zaželelo se mu je počitka.

Takoj si boste — dragi čitatelji — pod tem naslovom predstavljali tragedijo življenja: samomor, nesrečno smrt ali kaj podobnega. Pa ni nič takega. Je le vesel dogodek, vreden, da se omeni, ker se je resnično izvršil in ni morda kaka pustna kvanta. Neki Friderik Blažič je te dni po Gorici popival. Že ves v «rož'cah» se je prizibal zvečer pred visoka vrata goriških zaporov, ki jih je očividno moral že prej dobro poznati. Potegnil je za zvonec in pričel klicati vratarja. Ko se je ta prikazal na vrata in neljubega gosta vprašal, česa želi, se je ta razkoračil in izustil svojo modrost: «Pusti me notri! Naveličal sem se dela in zopet bi rad počival!» Ker pa v zapore prostovoljcev ne sprejemajo, mu je vratar zaprl vrata pred nosom. Toda Blažič je bil vztrajen in je trdovratno ponavljal svojo zahtevo. Tako odločen je bil, da so morali priti orožniki, ki so ga s silo odgnali proč. Želja pa se mu ni izpolnila.

Požar v Gorici.

V soboto po noči se je v ulici Dante št. 22 vžgala skladovnica lesa in oglja, last Petra Urbana. Ogenj je zavzel takoj velike dimenzije, tako da je bila v nevarnosti sosednja hiša, ki je last družine Vuga. Takoj so bili na mestu goriški gasilci, vojaki 9. alpinskega polka ter orožniki, ki so ogenj skušali pogasiti. Vendar trpi Urban do 20.000 lir škode.

Za reveže

Trgovina Orzan je ob priliki riževega dne razdelila 200 kg riža med reveže.

NA PRETURI

Ker je bil preveč lačen.

Goriški sodnik je obsodil nekega Blaža Benka, starega 58 let, iz Čepovana, ki je bil obtožen, da je gostilničarju B. Milostu pokradel 2 kg gnjati, na 1 mesec in 22 dni zapora.

KOBARID

Pogreb - Obnovljen nasad - Čudni veseljaki - Spojitev občin in nepravi najemniki - Pretirajoči števci in drugo.

Kako je bil priljubljen pokojni Miklavič, je pokazal posebno pogreb, na katerega so poslale vse kobariške vasi številna zastopstva. Posebno Trnovci, kjer je služboval zadnje čase, so se udeležili v prav obilnem številu njegovega pogreba. Možje, katerim je šel v življenju toliko na roko z nasveti in prošnjami, so korakali v sprevodu, šolska mladina je sledila svojemu vzornemu učitelju, pevski zbor je prepeval najboljšemu delavcu prosvetnega društva. Pa nele Trnovo je poznalo moža, ki je bil prepoln nesebične požrtvovalnosti. Iderska godba je svirala žalostinke, iz vasi libušenjske fare ter iz kobariškega kota so prihiteli v trumah možje, fantje in žene k pogrebu. Razvil se je zato velikanski pogrebni sprevod, kakršnega mala gorska vasica Livek do danes ni še videla. Saj so pa tudi nesli k večnemu počitku njenega najboljšega sina, ki je z nesebično požrtvovalnostjo trosil zaklade svojega uma in znanje vsem potrebnim, nevednim in mladim po vaseh kobariškega okraja. Prižgana je luč, ki ne sme ugasniti v naših srcih!

Več kot enkrat je poročal Vaš list o žalostnem koncu malega vrtnega nasada na kobariškem glavnem trgu. Oni, ki ga je uničil, se ni ravno pokril s slavo in se je večkrat prepozno pokesal nad tem svojim dejanjem radi splošnega ogorčenja vseh Kobaridcev. Trg je po opustošenju zeval pust in prazen, prevelik za Kobarid, zato je pa novi občinski komisar odločil, da se ta vrtni nasad zopet obnovi. Želeti bi bilo, da se nele obnovi, ampak tudi olepša in poveča. Trg je dovolj prostran, tako da bi se lahko nasad raztegnil prav do cerkve. Stroški bodo precejšni, toda potrebni. Par lir bi se morda dobilo tudi za les posekanega drevja. Naj bi se dal na dražbo in izkupiček porabil.

Nekoč so bili trgi na slabem glasu radi veseljačenja in se je hvalila priprosta poštenost kmečkih vasi, ki se je umela veseliti na pošten način. Sedaj je pa ravno obratno. Kobaridci so prebili pust skoro brez večjih pustnih norosti, zato so pa gotovi kratkovidneži zapeljali nekatere vasi v tako pustno norenje, ki se sploh ne sklada z resnostjo sedanjih časov. Organizatorji plesov so izgubili še ono malo ugleda, ki so ga uživali ter se pokazali v čudni luči.

Radi neprestanih glasov o združitvah raznih občin tudi tu teden za tednom pričakujemo spojitve kobariških občin. Livčani so napravili neke vrste plebiscit za združitev s Kobaridom. Še ono par glav, ki je gledalo na Sovodnje, se je zadnji trenutek premislilo. Upajmo, da bo prošnja Livčanov uslišana. S Kobaridom pa bodo združene skoraj gotovo tudi druge občine. Potrebno bo razširjenje občinskega urada, več uradništva več prostorov. Ker je dosedanji občinski urad nekoliko pretesen, se misli iztisniti druge stanovalce v isti hiši. Dobro bi bilo, da bi zapustili občinsko poslopje oni, ki ne spadajo vanj radi resnosti in važnosti občinske uprave ter da bi ostali le uradi.

Dolgo vrsto let imamo že električno razsvetljavo, sveti vedno enako, želeli bi le da bi bili stroški manjši. Ne razumemo se na tehnične stvari, opažamo pa le razliko pri plačevanju računov. Uboge okoliške vasi se mučijo s prodajo sira, katerega ne morejo nikamor oddati po pravi ceni. Izboljšala se je pa nekoliko cena živini, posebno molznim kravam, katere kupujejo kupci iz videmske pokrajine. Naše krave so namreč na glasu kot dobre mlekarice. Ker je prešel pustni čas in z njim tudi maske, naj bi odpadli tudi našim psom nagobčniki, saj ni daleč naokoli nikjer nobenega slučaja stekline.

BUDANJE PRI VIPAVI

Užaljeni fantje

Pri nas je razširjena navada, da fantje na predvečer kake poroke počaste ženina, oziroma njegovo nevesto z lepo podoknico. Ženin jih nato navadno povabi v hišo na kozarec domačega vina itd. Pred nekaj dnevi pa se je pri nas imela vršiti poroka med neko P. K. in nekim A. B. iz Lokavca pri Ajdovščini. Na predvečer so prišli fantje zapet podoknico nevesti. Starši neveste pa so jih izpod okna nagnali; posebno se je nad njimi razhudil nevestin oče. Fantje pa so skušali v srcu osveto in se zmenili, da bodo drugi dan ženinu in nevesti že pokazali, kaj se pravi tako prezirati njih petje. In res, ko sta se drugi dan ženin in nevesta odpravljala k poroki, jih je spremljala čudna godba. Orkestru je prišlo vse prav: stare pokrivače, razbiti lonci, kozice, škafi, stara, napol razstrgana harmonika. Tak šunder in tako ropotanje, taka mačja godba, da je ni mogoče opisati. Dvanajst fantov je vprizorilo ta prizor, ki gotovo ni bil ljub ne ženinu in ne nevesti, tembolj, ker so radovedni ljudje vse to opazovali. Končno je ženin obljubil fantom, da jim plača kolikor hočejo za vino, samo da nehajo. Toda ti so bili od prejšnjega večera tako užaljeni, da te ponudbe niso hoteli sprejeti. Ali pa jim je koncert tako ugajal, da niso hoteli odnehati.

AVČE.

V nedeljo popoldne nam je blagoslovil č. g. dekan iz Kanala nove orgle, ki so se postavile na račun vojne škode. Orgle je izdelala znana tvrdka G. Kacin iz Gorice in so lep okras naši borni cerkvici. Škoda je, da je cerkev premajhna, odnosno kor pretesen za nekoliko prevelike orgle. Upamo, da bomo imeli priliko slišati o orglah strokovno oceno. Upamo tudi, da se bodo sčasoma našla sredstva za popravo zvonov in poslikanje golega stropa in sten.

Iz tržaške pokrajine

SELCE

Tolovajski napad na milico

V ponedeljek zvečer se je dogodil v Selcah dri Postojni drzen tolovajski napad na tamkajšnji oddelek obmejne milice. Štirje miličniki legije «Carso» so se nahajali bri večerji v nekem lokalu blizu kasarne. Nenadoma so se tedaj odprla vrata in na njih sta se pojavili dve neznani osebi, ki sta bili oboroženi s pištolami tipa Steyer ter začeli takoj streljati proti miličnikom. Preden so se ti poslednji mogli zavedati od presenečenja, sta napadalca izstrelila kakih deset strelov. Trije miličniki so padli ranjeni na tla. Eden izmed ranjenih, Salvatore Tragu iz Cagliari-ja na Sardiniji, je pograbil puško ter začel streljati proti napadalcem. Ti pa so naglo pobegnili.

Poveljnik oddelka Ferfoglia in oni miličnik, ki ni bil zadet, sta se spustila za tolovajema, toda nista ju mogla več izslediti. Ranjeni miličniki, ki so bili zadeti v noge, so bili prepeljani v postojnsko bolnišnico.

Oblastva so takoj po napadu odposlala oddelke, da preiščejo okolico in primejo zločince, toda do sedaj ni o storilcih nobenega sledu. Zločin je napravil v vsem okraju najglobljі vtis in prebivalstvo obsoja z ogorčenjem to tolovajstvo.

RAZNE ZANIMIVOSTI

Jezik Etruskov

Iz Firenc prihaja vest, ki se je doslej držala tajno. Gre za jezik Etruskov, posebnega naroda, živečega za časa starih Rimljanov v srednji Italiji. Ta jezik je končno popolnoma razbral znani jezikoslovec profesor Alfred Trombetti in bo podal na prihodnjem mednarodnem zborovanju etruskoslovcev, ki se bo vršilo aprila meseca v Firenzah, popoln prevod nekakih starih napisov v tem doslej še neznanem jeziku. Ob enem bo predaval o bistvu in sestavi tega jezika. Seveda vlada med učenjaki po vsem svetu veliko zanimanje za Trombettijevo napovedano predavanje.

Prenos hiše

Zadnje dneve se je utrgalo na Norveškem mnogo ogromnih plazov. Tak snežni plaz je odnesel v Söndhordlandu poštno poslopje v globočino. Sedaj se je dobilo poslopje več kilometrov daleč skoraj popolnoma nepoškodovano.

Zadnji iz slavne rodbine

Pred tremi tedni je prodal Krištof Kolumb svoje črede bikov. — Ta Kolumb je zadnji potomec svojega rodu in imena. Nosi tudi naslov vojvode peragua-skega in je bil doslej lastnik enega izmed največjih vzrejališč bikov za bikoborbe na Španskem. On je že precej prileten samec in znan kot čudak. Pred enim letom je prevzela španska država vsa pisma in listine, ki jih je še imel od svojega pradeda Krištofa Kolumba prvega. S svojim vzrejališčem dobrih bikov si je Kolumb v teku let priboril lepo premoženje in velja za večkratnega milijonarja.

Nov rekord v hitrosti

Angleški letalec Villi Wilockson je vkljub neugodnemu vremenu napravil rekord v hitrosti na črti London-Paris. Ob 12. uri t. j. točno o poldne se je dvignil z desetimi potniki in pet sto kilogrami bremena iznad letališča v Croydonu in dospel ob trinajsti uri in 20 minutah na letališče Le Bourget v Parizu. Povprečno hitrost je znašala 273 km na uro.

✝

Dne 19. februarja t. l., ob 6. uri, je dokončala tek življenja v 79. letu starosti naša dobra in ljubljena mati in stara mati gospa

Ana Perhavec

roj. Race

Pogreb pokojnice se je vršil dne 20. februarja, ob 16. uri na domačem pokopališču.

Odkritosrčna zahvala bodi brez razlike izrečena vsem, ki so ranjko spremili na zadnji poti, posebna hvala častitemu g. župniku, gospodu poštatu, pevskemu zboru in gospodu Štreklju za tolažljive in v srce segajoče poslovilne besede pri odprtem grobu.

Hvala vsem!

Spodnje Ležeče pri Divači, dne 21. februarja 1928.

Žalujoče družine:

Kocjan, Kocjančič, Mohorčič, Valenčič.

Dr. SARDOČ
ZOBOZDRAVNIK
SE PRESELI S 24. FEBRUARJA
V VIA S. LAZZARO 23, II.

ZLATARNA Albert Povh
Trst, Via Mazzini 46
kupuje krone po 1·37
Popravlja in prodaja zlatenino.

ZDRAVNIK
dr. Franc Gruden
ordinira
v Trstu Via S. Lazzaro 23/II
(zraven kavarne Roma)
od 10.30 do 13
V Nabrežini ordinira samo popoldne
od 14—18 (na lastnem domu)

NA OBROKE
Obleke, paletots, dežni plašči, tkanine, perila, platno, dežniki, gilets, volneni pullover, bizgo velour i. t. d.
Znižane cene! Pogoji ugodni!
Via Roma 3, III. nadstropje

P O D L I S T E K

V. J. KRIŽANOVSKA:

Pajčevina (19)

Roman v štirih delih

Iz ruščine prevedel I. V.

Tisti dan, ko je bila kneginja v gosteh pri njih, je mogel do dobrega opazovati kneginjo in vzgojitelja in v srcu se mu je vzbudil prezir in zaničevanje do kneginje. Bilo je očitno, da jo je imela v oblasti ljubezen, ki jo je smešila zaradi njene starosti, in poniževala zaradi njenega družabnega stališča.

Po obedu je Jurij prisedel k damam in molče opazoval Morica, ki se je izprehajal s palčico v rokah po vrtu, kjer sta njegova gojenca streljala z lokom. Jurij pa ni bil med tistimi, ki bi mogel dolgo molčati in skrivati svoje mnenje, ako mu kaj ni šlo po godu.

— Koga pa ste vzeli za vzgojitelja svojih vnukov! — je rekel prezirno.

Kneginja je vzkipela.

— Kaj pa je? Gospod Miler je zelo prijeten mladenič; poleg tega je izvrsten pedagog in je znal v tako kratkem času ukrotiti otroka, da se mi ni treba več jeziti nanje. Kakšne uspehe pa sta dosegla v nemškem jeziku, to je prav čudovita! Saj klepetata, kakor bi bila Nemca.

— Torej smatrate za potrebno, da poznata otroka že v tej dobi nemški jezik kakor svojega, a morda še bolje? Znata li pa tudi pravilno govoriti in pisati ruski in poznata li kaj iz ruske zgodovine in svetega pisma?

— Moj Bog, kako strašen človek ste vi, Jurij Mihajlovič! Kolja in Žorž sta vendar premlada, da bi se resno učila; sicer pa pride ruski jezik sam od sebe, nemščino pa smatram za potrebno, ker ju mislim dati sčasoma v Peter-šule, kjer je učni jezik nemški.

Jurij je namršil obrvi.

— Ne morem vam častitati, kneginja, za vaš vzgojevalni načrt in drznem se trditi, da bi ga niti vaš sin ne odobraval. Nikoli ne bi on dal svojih sinov v zavod, kjer se gojencem sistematski vtepa v glavo misel o prednosti nemškega cesarstva in tevtonskega plemena nad ostalimi «nižjimi» narodi, zlasti med nami, Slovani, ki nas je po njih mnenju sam Bog ustvaril zato, da bi služili Nemcem.

Močno šminkano obličje Olimpijade Arkadjevne je zadobivalo rdeče pege.

— Ah, prijatelj! Vaše sovraštvo do Nemcev vas zasleplja. Vi me takorekoč dolžite zločina, pri tem pa pozabljate, da sta Peter-šule in Annen-šule ustanovljeni z vladnim privoljenjem, da so način učenja, red in disciplina neprimerno na višji stopnji kakor na ruskih gimnazijah in da je na stotine Rusov, ki pošiljajo tja svoje otroke, ne da bi se zaradi tega kdaj pokesali. Zakaj bi jaz ne smela slediti njih zgledu?

— Treba je samo obžalovati, da bivajo še takšne šole, ki so imele svoj zmisel morda v XVIII. stoletju, ko imamo mnogoštevilna ruska učilišča. Toda če že trpimo na naši zemlji inozemske šole — kaj takšnega ni sicer v vsej ostali Evropi, — to ne more še opravičevati starišev, ki namenoma vzgajajo otroke brez narodne samozavesti. Učni način je morda izvrsten, no duh vzgoje je tuj, in ne upošteva zgodovinskih tradicij in bistvenih posebnosti našega naroda. Končno pa mora vzgoja ruskih otrok v nemških šolah puščati tako velike vrzeli v njih, ki jih ni mogoče nadomestiti z nobenim «sistemom».

— Ne, ne! To ni res, in vi, Jurij Mihajlovič pretiravate. — Vse znanosti se tam izvrstno predavajo in ne razumem, o kakšnih vrzelih govorite, — je rekla z razdraženim glasom Repjeva.

— Oprosti, draga, Jurij ima v mnogočem prav, — se je vmešala v pogovor Jurasova, ki je doslej molčala. — Spominjam se, da ko je moj polbrat, Pol Bulavin, posečal Annen-šule, sta se moj oče in stric vedno z njim prepirala zaradi tega; šlo je baš za vrzeli, o katerih je ravnokar govoril Jurij, in za smotreni ponemčevalni vzgojni duh.

— Zelo zanimivo bi bilo, če bi vi, grofica, ali Jurij Mihajlovič, povedali, kakšne so te vrzeli in nerodoljubne tendence. Kar se mene tiče, sem prvič o tem tu slišala; do zdaj sem slišala samo pohvale o nemški šoli, — je strupeno pripomnila generalka.